

JELMER
JEPSEN

DE CIRCUSVROUW

ROMAN

Jelmer Jepsen

De circusvrouw

Uitgegeven door Xander Uitgevers BV
Hamerstraat 3, 1021 JT Amsterdam

www.xanderuitgevers.nl

Omslagontwerp: Studio Marlies Visser
Omslagbeeld: Marlies Visser
Auteursfoto: Daan Brand
Zetwerk: ZetSpiegel, Best

Copyright © 2015 Jelmer Jepsen
Copyright © 2015 voor de Nederlandse taal:
Xander Uitgevers BV, Amsterdam

Eerste druk 2015

ISBN 978 94 0160 3713 | NUR 301

De uitgever heeft getracht alle rechthebbenden te traceren. Mocht u desondanks menen rechten te kunnen uitoefenen, dan kunt u contact opnemen met de uitgever. Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor Evert en Joni.

*Girl, put your records on,
tell me your favorite song.
You go ahead,
let your hair down.*

*Sapphire and faded jeans,
I hope you get your dreams.
Just go ahead,
let your hair down.*

Corinne Bailey Rae

1

Zoals iedere vrijdagochtend staat mijn zijspan stil aan het begin van de Via Rodolfo. Ik zet mijn helm af en tuur over de trillende autodaken naar het marktplein in de verte, waar ik eigenlijk twintig minuten geleden al achter mijn kraam had moeten staan.

‘*Bella donna!*’ klinkt het ineens hard naast me. ‘*Vuoi guidare me una volta?*’

Geschrokken kijk ik opzij, en door de onbedoelde ruk die ik mijn stuur geef, glijdt de tas met *cantuccini* omlaag. Met een klap belandt hij op de grond. Tot ziens heerlijke stevige koekjes, hallo opstuivend zandgebak.

Op het zonovergoten terras naast me, een van de vele die er langs de drukke toegangsweg naar het centrum van Portoferraio te vinden zijn, zitten drie mannen, en ze kijken alle drie mijn kant op. Eentje heeft een groot litteken op zijn wang. De tweede aait een bulldog. De derde wijst opgewonden naar de gesp van zijn riem. Op het midden van de tafel staan negen lege bierglazen.

Terwijl ik gebukt onder mijn stuur de tas met koekjes oppak, zie ik vanuit mijn ooghoek dat de man die net naar zijn riem wees opstaat.

Ik kom snel omhoog en kijk naar voren, naar de lange file, die nog geen meter opgeschoten is.

‘*Una volta? Signorina? Per favore?*’ Hij trekt het bosje paarse lavendel uit de vaas die tussen de bierglazen staat, veegt zijn haren uit zijn gezicht, en loopt dan mijn kant op.

Ik richt mijn blik weer op de auto voor me. *Kom op. Rijden!* Mijn handen omklemmen de handvatten van mijn stuur, met mijn pinken trommel ik op de remhendels.

Na mijn plotselinge vertrek uit Nederland, nu bijna drie maanden geleden, nam ik me voor dat ik me niet meer zomaar van alles zou laten zeggen, nooit meer, door niemand niet. ‘Incasseren, interpreteren, reageren’, dat zou mijn nieuwe motto worden, maar op het moment dat de lavendel voor mijn neus opduikt, besef ik opnieuw dat een gewoonte die ruim vijfendertig jaar oud is zich niet in een paar weken laat afleren. Nog te vaak loop ik meteen na het incasseergedeelte al vast. Mijn mond houden gaat prima, daarna beginnen de moeilijkheden.

Ik besluit op de gok dat ik de opmerking van de man van net – *Lekker ding! Wil je ook eens op mij rijden?* – niet al te zwaar moet opvatten. Met een korte hoofdknik neem ik de takjes van hem aan, maar dan ontstaat er beweging in het passagierskarretje naast me.

‘Mam?’ Van onder een badhanddoek verschijnt een duikbril. Iets hoger komt boven de stof een snorkel omhoog en iets lager tikt een houten ijslollystokje ongeduldig op de zijkant van mijn zadel. ‘Zijn we er nou al? Het duurt zo lang.’

De man, die aan de andere kant van mijn motor staat, leunt naar voren, ziet waar het geluid vandaan komt, en doet dan zichtbaar teleurgesteld een stap naar achteren.

Ook weer opgelost, denk ik, als het verkeer voor mij eindelijk op gang komt. Ik gooi de lavendel bij Pim in de bak, schuif mijn helm over mijn hoofd en geef gas.

‘Nog een paar minuten, lieverd,’ zeg ik als we wegrijden. ‘Nog een paar minuten, en dan mag je eruit. Doe je waterschoenen maar vast aan. We zijn er echt bijna!’

Nadat ik de zijspan geparkeerd heb, verdwijnt Pim samen met zijn vriendje Paolo en Paolo’s moeder in een van de nauwe zijstraten van het plein. Ik til mijn tassen uit de bak en loop naar mijn vaste plek onder de platanen.

Mijn kraam is de enige die onbemand is, en terwijl een niet-aflatende stroom marktbezoekers aan me voorbijtrekt, begin ik met het uitstallen van mijn koopwaar. Vooraan op de tafel zet ik de gemberkoeken, roombotercake en stroopwafels. De ruimte erachter is bestemd voor de ciabatta’s, en daarachter leg ik de broden. Zonnepit, spelt en waldkorn. Allemaal zelf gebakken, en allemaal naar eigen recept. De gebroken cantuccini leg ik als gratis samples op een dienblad naast mijn visitekaartjes.

‘Dat ziet er zoals altijd heerlijk uit, Margriet. Maar wat ben je laat!’ Carlijn komt aanlopen en geeft me drie kussen. ‘Feestje gehad?’

Ik veeg het zweet van mijn voorhoofd. ‘Een enorme verkeersopstopping. Het wordt met de week erger.’

‘Ga dan ook niet helemaal in de bergen wonen,’ zegt ze, waarna ze een druif in haar mond stopt. ‘Neem toch een appartement hier in het centrum. Hoe vaak moet ik je dat nog zeggen?’

‘Hou eens op. Ik moet er niet aan denken.’

‘Ik weet het. Je wilt niet het gevoel hebben opgesloten te zitten. Maar neem dan een huis bij de haven, met uitzicht over zee. Dan heb je iedere dag eindeloze lege vergezichten pal voor je neus, maar zit je toch op loopafstand van het centrum. In het gebouw van Aldo komt binnenkort een etage vrij, compleet met dakterras en jacuzzi. Dat kun je makkelijk betalen. Waarom doe je dat niet?’

Ik draai me om, knoop mijn schort vast en begin de prijskaartjes in de broden te steken. ‘Nee, echt Carlijn, ik zit goed waar ik nu woon. Ik moet voortaan gewoon wat vroeger vertrekken, dat is alles.’

Carlijn loopt terug naar haar eigen kraam, waarna ze het fruit dat daar uitgestald ligt met een plantenspuit nat begint te spuiten.

Waarom de mensen op Elba denken dat ik barst van het geld is me nog steeds een raadsel. Mijn huis is inderdaad mooi en groot, en het ligt op een ruime kavel, compleet met olijfbomen en enkele bijgebouwen, maar de meeste mensen hier weten ook dat ik dat huis niet uit eigen zak betaald heb. En als ze even na zouden denken, zouden ze zelf ook tot de conclusie komen dat ik het niet heel breed heb. Iemand kan koken en bakken leuk vinden, maar dat betekent niet dat diegene dag in dag uit vrijwillig in de weer gaat met zware emmers deeg en snikhete houtovens, om maar te zwijgen over de financiële rompslomp die een eigen bakkerij met zich meebrengt.

‘Bruno was een welgesteld man,’ zegt Maria steeds.

‘Wat hij in Nederland in een week verdiende, verdien ik hier niet eens in een maand,’ rekt Stella me telkens voor.

‘Ergens op dat stuk grond moet een etui met gouden munten van zijn overgrootmoeder verstopt liggen,’ roept Carlijn dan weer.

Maar blijkbaar weet alleen ik dat ze er helemaal naast zitten. Bruno was een bluffer, een mooiprater, en zijn zogenaamde leven hier als welgestelde charlatan verschilde in werkelijkheid veel van het magere leven dat hij in Nederland als kermisartiest leidde, maar tot nu toe komen de verhalen die op het eiland de ronde doen over mijn vermeende weduwevermogen me goed uit.

Als mijn nieuwe eilandvriendinnen zouden weten hoe de

vork écht in de steel steekt, is het waarschijnlijk snel afgelopen met de gezellige avonden rond de vuurkorf en onze onbezorgde strandzondagen waarop we ontspannen met elkaar kletsen over de beste zonnebrand of de snelste manier om een pan risotto helemaal gaar te koken.

2

Het was een lucratieve dag. Al om twee uur had ik mijn kraam leeg, waarna ik Pim heb opgezocht op het strand en de rest van de middag loom met hem in zee ben gaan drijven. We keken naar de meeuwen die in de blauwe zomerlucht over ons hoofd scheerden en doken dan weer diep onder water, zwommen naar de zeebodem, waar we deden wie het langst zijn adem kon inhouden.

Nu zit ik op de houten bank achter het huis. Pim is naar bed en om me heen is het doodstil. Een kleine maan beschijnt de beboste vallei voor me, en in mijn hand heb ik mijn oude foto-toestel vast, een van de weinige souvenirs die ik in de haast mee heb kunnen nemen uit Nederland.

Ik heb het filmpje stilgezet bij dertien punt vierenvijftig seconden. Verder inzoomen gaat niet, en met de pijltoetsen beweeg ik naar beneden en dan naar links.

Ja. Hier kijkt Bruno recht in de lens. Ondersteboven weliswaar, maar het is een van de weinige stukjes waarin zijn gezicht goed te zien is.

Ik zoom weer uit, spoel terug en druk opnieuw op *play*. Nu kijk ik het filmpje helemaal af, en nadat ik mezelf voor de hon-

derdste keer heb horen gillen, en daarna met een klap mijn wegrennende voeten in beeld zijn gekomen, blijf ik nog enkele seconden naar het zwart geworden scherm staren. Dan probeer ik me weer te focussen op mijn omgeving, zoals ik van Stella geleerd heb. Ik kijk naar de gietijzeren bijzettafel. Naar de stenen van het terras, naar de smeulende kooltjes in de buitenhaard, en naar de slinger met de gekleurde lampjes daarboven. Op de lage muur ontdek ik een salamander.

Maar in plaats van te vergeten en op te gaan in het nu, zorgt deze rust er juist voor dat in mijn hoofd nieuwe beelden vrij baan krijgen. Dat is vast niet de bedoeling van deze oefening, maar ik besluit dat het wel even goed is met Stella en haar meditatie-technieken. Na een eerste periode van relatieve kalmte is er de laatste weken langzaam toch een enorme onrust in mijn lichaam ontstaan, en iets in me zegt me dat de enige mogelijkheid om hiermee af te rekenen, teruggaan is. Terug naar de gebeurtenissen die lang achter me lijken te liggen, maar eigenlijk heel vers zijn. Amper drie maanden geleden leerde ik in Nederland Bruno kennen. Nu zit ik hier. Op Elba. In zijn huis. Zonder mijn man Hans en zonder de zorgen over een slechtlopend pannenkoekenrestaurant, en ik realiseer me maar al te goed dat alles er op dit moment heel anders uit zou hebben gezien als Pim niet zo gezeurd had die middag.

Met snelle stappen draafde hij voor me uit. Ik had moeite hem bij te houden.

‘Opschieten!’ riep hij steeds. ‘Straks is de suikerspin op!’

‘Ja, rustig zeg,’ antwoordde ik telkens. ‘De suikerspin raakt heus niet op. De kermis loopt niet weg, hoor.’

‘Opschieten!’

Pim had thuis al aangekondigd per se de kortste route naar het kermisterrein te willen nemen. Hij wilde er gewoon zo snel

mogelijk zijn, had hij gezegd, en dus moesten we in een rechte lijn door het weiland lopen. Ik wilde natuurlijk veel liever over de weg. Vaste, solide grond onder mijn voeten is een van mijn basisbehoeften, maar Pim was onverbiddelijk geweest.

‘We gaan wél door het weiland!’ had hij naar me geroepen toen hij zittend op de grond van de keuken zijn laarzen had aange-trokken. ‘Kunnen we meteen Juffrouw Kwaaksnavel gedag zeg-gen.’

Ik had gedaan alsof ik geen idee had wat hij bedoelde. ‘Wat een rare naam voor een juf,’ had ik gezegd. ‘En wat doet ze eigenlijk in de weilanden?’ Pim moest hier jammer genoeg zo hard om lachen dat hij in zijn broek plaste, waardoor het nog langer duurde voor we konden vertrekken.

‘Sneller,’ riep hij, en hij rende alsmaar verder bij me vandaan. ‘Echt, mam. Iedereen vindt suikerspin lekker. Straks is het op, en dan is het jouw schuld.’

Omdat ik rode paniekvlekken in zijn hals zag ontstaan, be-sloot ik maar mee te werken. In een tweede natte broek had ik geen zin. Ik klemde mijn schoudertas onder mijn armen, tilde mijn voeten extra hoog op, en begon met grote passen om alle kluiten, pollen en koeienvlaaien heen te stappen, achter mijn hollende zoon aan.

Maar ineens doemde er een sloot op. Pim was eroverheen voor ik het doorhad, maar ik kwam aan de rand van het bruine water hijgend tot stilstand.

‘Stop, Pim! Stoppen nu!’ riep ik streng, maar hij stopte niet. Natuurlijk niet. Hij deed wat iedere jongen van zes zou doen die zo dicht bij een lange straat vol draaimolens, botsauto’s en schietkramen was. Je kon de oliebollen en zuurstokken al bijna ruiken! In sneltreinvaart rende hij verder en verder bij me van-daan, en ik liep nog altijd zenuwachtig langs de sloot heen en weer te drementelen. Ja, ik moest zelf ook gaan springen, anders

was ik mijn zoon kwijt. Hij had de rand van het weiland bijna bereikt, en het zou niet lang meer duren voor hij weg zou zijn geschoten achter de rij met attracties verderop, en de drommen kermisbezoekers die hier tussendoor liepen.

Kloppend met de neus van mijn schoen zocht ik een geschikt stuk grond uit. Toen veerde ik door mijn knieën, haalde een laatste keer diep adem en zette af.

In het zwarte water onder me zag ik mezelf van de ene naar de andere kant zweven.

Het zag er niet uit. Zesennegentig kilo mens, omhuld door een strakke stippeljurk, vliegend door de Hollandse polderlucht. Linkerbeen vooruitgestoken, de armen angstig klapwiekend in het rond.

In de verte kwaakte een kikker.

Met een gigantische plof landde ik languit op de oever anderhalve meter verder, maar veel tijd om van mijn topprestatie te genieten kreeg ik niet. Onder me begon de grond te verschuiven. Ik voelde dat mijn schoenen het water al raakten, en het gras waar ik me met alle macht aan vast probeerde te klampen bleek weinig houvast te bieden. Steeds verder zakte ik naar beneden. Een kinderlijk gejammer steeg op uit mijn keel en als een klodder snot in een wasbak gleed ik weg, de komvormige greppel in.

Even later lag ik met de onderkant van mijn benen in de sloot, met voor me het modderige spoor dat mijn buik over de aarde getrokken had. Mijn rug lag in een ongemakkelijke kromming en begon meteen pijn te doen, en even was ik bang dat ik flauw zou vallen. Ik moest me snel zien om te draaien, en na een paar mislukte pogingen lukte het me om met een zwaai van mijn bovenlichaam op mijn zij te gaan liggen. Met één arm duwde ik mezelf in zithouding. Stukje voor stukje bewoog ik mijn billen omhoog en naar achteren, het stinken-

de water uit, en na wat gedraai en gevloek zat ik weer veilig in het droge gras.

Ik wreef het ergste vuil van me af en keek om me heen. Waar was Pim gebleven? Achter me zag ik de wagens van de kermis en voor me, ongeveer een kilometer verderop, aan de bosrand en bijna onzichtbaar door de vele bomen die eromheen stonden, lag ons huis met eraan vast het restaurant. Over een paar uur zou ik daar weer in de keuken staan, en meteen was dat gevoel er weer. Dat donkere, dreigende gevoel waar ik jaren van verlost was geweest, maar dat inmiddels regelmatig de kop weer opstak, zo heftig zelfs dat ik was gaan twijfelen. Had mijn moeder het dan toch goed gezien? Hadden zij en de pastoor toch goed gehandeld al die keren, en Het Boze, zoals zij datgene noemden wat volgens hen in mij huisde, met succes uit mijn lichaam weten te verjagen? Zelf had mijn moeder hier geen moment aan getwijfeld, zoals ze overigens aan niets twijfelde.

Dat is het doodenge van moeders.

‘Ik vraag U voor dit kind: laat de invloed van Het Boze geen vat op haar krijgen. Maak haar sterk zodat zij dit kwaad kan overwinnen. Maak haar zuiver van geest en helder in haar handelen.’

Ze sprak hierbij altijd luid en langzaam, alsof de inhoud van deze zinnen niet al indrukwekkend genoeg was.

‘Alstublieft. Verlos onze Margrietje van haar indringer. Geef haar er hoop en liefde voor terug. Laat haar weer het onbezorgde meisje zijn dat wij kenden.’

Ik zal de eerste zijn die toegeeft dat ik als kind niet een van de makkelijkste was, maar ikzelf denk het volgende over de driftbuien en de extreme gedachtes die toen regelmatig mijn lichaam en geest overnamen: wanneer je dag en nacht gehersenspoeld wordt met preken over de duivel en alles wat hij op zijn kerfstok heeft, dan ga je je vanzelf vreemd gedragen. Wat dat betreft

creëerden mijn moeder en de pastoor op deze manier op onbedoelde wijze hun eigen onafwendbare profetie, en een die self-fulfilling was.

Al jaren geloofde ik niet meer in datgene wat die twee beweerd hadden, maar helemaal los was ik er nooit van gekomen, en dus, terwijl ik omhoogkeek naar de helblauwe hemel boven me, herhaalde ik instinctief de woorden die vroeger zo dikwijls over me uit werden uitgestort – natuurlijk wel bijgesteld naar mijn eigen idioom.

‘Hallo, hallo daarboven. Geef mij eens even de kracht om weer op te staan. Neem mijn zorgen van me af, en laat me leven!’

Ik trok wat madeliefjes los en gooide ze omhoog, zodat mijn hoofd in een wolkje witte blaadjes verdween. Maar na een paar doodstille seconden zakte mijn kin terug naar mijn borst. Het luchtledige was kennelijk nog steeds een stroeve gesprekspartner – wat had ik dan gedacht? – en dus, zoals ik dat de laatste paar keren ook had laten gebeuren, wachtte ik tot niet de hemel maar ikzelf het initiatief nam.

‘Oneerlijk,’ mompelde ik, en ik sloeg een vlieg van mijn arm. ‘Het is allemaal zo oneerlijk.’

Ja.

Mijn plotselinge bui had inderdaad met oneerlijkheid te maken.

Ik keek weer naar mijn huis, naar het restaurant.

Hard werken, weinig klanten.

Behoorlijk oneerlijk, zelfs.

Wat nog meer?

Weinig klanten gecombineerd met optimistische hoop. Zo dan, ik was goed bezig, maar hierna kwam mijn gedachedomino alsnog tot stilstand.

Ik vermoedde te weten waarom.

Ik floreer bij feiten, loop spaak op speculaties.

Te weinig klanten, wat hield dat eigenlijk in? Te weinig voor

wat? Te weinig om het druk te hebben, of te weinig om over vijf jaar te gaan rentenieren? Een behoorlijk verschil. En dan die hoop. Ook die is relatief. Wanneer houdt hoop op? Wanneer heb je genoeg gewacht, genoeg geprobeerd?

Ik wist ook wel dat ons restaurant nooit de prijs voor best lopende horecabedrijf van Oost-Nederland in de wacht zou slepen, maar er gingen nu wel erg vaak dagen voorbij dat er helemaal niemand binnenkwam. Ik had geen idee hoe we ervoor stonden, financieel gezien dan, maar niet best, vreesde ik, ondanks de maatregelen die ik genomen had.

Twee maanden voor deze-middag-waarop-ik-in-de-sloot-gleed-en-alles-wat-daarna-gebeurde had ik op televisie een programma gezien waarin een bedrijfsdokter op bezoek ging bij een slechtlopend eetcafé. Het belangrijkste advies dat de eigenaren van hem kregen was dat ze de kaart moesten vereenvoudigen. Minder gerechten en meer streekproducten, dat zou de trend worden. Daarnaast, zo vertelde deze dokter, zou zo'n minimale kaart op organisatorisch gebied een stuk voordeliger en efficiënter zijn.

Diezelfde avond had ik de bestaande menukaarten in de prullenbak gegooid en was ik achter de computer gaan zitten. Het moest maar eens afgelopen zijn met de pannenkoeken 'Ananas Garnaal' en 'Ali Baba Dubbel Knoflook'. Ze werden nauwelijks besteld, maar alle ingrediënten moesten wel altijd op voorraad zijn.

Na een stroef overleg met Hans schraptte ik alle poespasgerechten en verlaagde de prijzen met vijftwintig procent. Zes soorten pannenkoeken en de poffertjes bleven over: zeven keuzemogelijkheden in plaats van veertig. Het voelde meteen als een enorme opluchting.

Maar de gewijzigde kaart had weinig effect. De lokale nieuwsbode had naar aanleiding van het door mij opgestelde pers-

bericht een klein artikel aan de nieuwe koers gewijd, waarna het in het weekend daarop iets drukker geworden was, maar toen het nieuws was overgewaaid, herstelde het oude bezoekerspatroon zich snel: vrijdag- en zaterdagavond een handjevol toeristen en zondag- en woensdagmiddag wat opa's en oma's met kleinkinderen.

De rest van de tijd was er wederom geen hond te bekennen.

Ik ging me dan ook steeds meer voorbereiden op De Mededeling.

Hans die voor me kwam staan. Zware handen drukkend op mijn schouders. Een diepe zucht, en dan de woorden. 'Margriet, we zijn failliet.'

Een pijnlijke greep. Een pijnlijk rijmpje.

Maar helaas liep het anders. Drie weken na mijn menuwijziging vierden we ons vijfjarig bestaan, en uitgerekend op die dag had Hans het nodig gevonden om in de houten schuur achter het huis met een boze trap de door hem verboden maar door Pim toch gebouwde hut in elkaar te laten zakken.

Ik stond op dat moment voor het huis vlaggetjesslingers op te hangen. En Pim stond erom bekend dat hij bij het bouwen van hutten niet over een nacht ijs ging.

Ook dit keer niet.

Pim had het dak van zijn hut met tientallen meters touw stevig verankerd aan een dragende zijbalk van de schuur, waardoor er na de schop van Hans meer inzakke dan alleen zijn kleine geheime schuilplaats, waar hij zo lang mee bezig was geweest maar nog nooit echt in had gezeten omdat dat pas mocht wanneer alles helemaal af was, tenminste, dat vond hij zelf.

Het gekraak was tot in de voortuin te horen.

Het geschreeuw van Hans waarschijnlijk tot ver buiten de dorpsgrenzen.

'Rust en stilte zijn de belangrijkste ingrediënten bij het her-

stel van een zware hersenschudding,' had de huisarts gezegd, waarna hij met een belerende vinger mijn kant op had gewezen. 'U zult de komende tijd een hoop extra werk op uw bord krijgen, mevrouw Alberda,' had hij eraan toegevoegd, waarop ik geknikt had, en hem binnensmonds een antwoord had gegeven: 'Geeft niet. Ik deed eigenlijk alles al.'

Een paar meter verderop kwam een zwaan aanzwemmen, en binnen een halve seconde was ik met mijn hoofd en alles wat daarin zat weer terug in het gras, zittend naast de sloot, nat van het water. De opvallende zwarte rand boven haar ogen had meteen mijn aandacht getrokken. Al een paar keer was ik door deze valse vogel op het veld tegenover ons huis achternagezeten, en ze moest dus gewoon even afstand houden.

Kennelijk was ik de enige die daar zo over dacht.

Het beest staarde me agressief aan, en zwom met grote halen van haar poten steeds dichterbij.

Als antwoord hierop maakte ik met duim en wijsvinger een schietgebaar.

Waarop zij begon te blazen en waarop ik mijn denkbeeldige geweer opnieuw afvuurde en een paar keer hard 'pang' riep.

Toen geritsel in het hoge gras achter me.

'Mama?' Pim lag op zijn buik en tiggerde fluisterend naar me toe. Hij had een steen vast en was helemaal in stelling om die naar voren te gooien. 'Waarom schiet je op Juffrouw Kwaak-snavel?'

Pim is een jongen die makkelijk te beïnvloeden is, dat wordt me steeds duidelijker. Hij zuigt gesprekken op, neemt woorden en zinnen over en imiteert houdingen, gebaren en maniertjes. Van zijn klasgenoten, van mij, maar in die tijd vooral van Hans. De week hiervoor had hij me zodoende voor het eerst een klap verkocht. En voor het laatst uiteraard, dat had ik hem met luide stem goed duidelijk gemaakt. Het ging om wat lulligs, ik wilde

iets van hem afpakken, ik weet niet eens meer wat, een stripboek of zo, maar hij kent de regel donders goed: ik vraag het één keer vriendelijk, daarna wordt het een opdracht en bij de derde keer grijp ik in en volgt er straf.

We waren bij fase drie aangekomen en ik maakte me gereed om op te staan. Maar voor ik mijn handen op de leuning van mijn stoel had kunnen zetten deed hij het. Een snelle pets tegen mijn wang over de hoek van de tafel, zachtjes, dat wel.

Ik heb hem meteen naar zijn kamer gestuurd, en hem ook zijn eten daar gebracht. Hij heeft wel honderd keer zijn excuses aangeboden en me een tienvoud daarvan aan kussen gegeven, maar ik heb hem lekker laten zitten. Wat hij gedaan had was onacceptabel en reden voor mij om hem beter in de gaten te houden.

‘Mama is in de sloot gegleden,’ zei ik, en ik aaide hem over zijn bol. ‘Juffrouw Kwaaksnavel kan daar helemaal niets aan doen. Leg die steen maar weg, schat.’

‘Goed,’ zei hij, waarna hij zijn arm liet zakken en mijn hand pakte. ‘Maar kom je dan eindelijk? Je houdt de boel verschrikkelijk op.’

De zware basklanken deden pijn aan mijn oren. Een harde omroepstem galmde over het terrein. Pim sprong om me heen en trok onophoudelijk aan mijn arm.

‘Mama, mama, kom in de botsauto’s! Mama, een reuzenrad, mag ik in het reuzenrad? Wil je met mij in de spin, ik wil in de spin!’

Het gedreun en geschreeuw gingen maar door. Ik keek de straat in naar rechts en zag een lange rij attracties. Ik keek naar links en zag er meer. Mensen wrongen zich langs me. ‘Mama, kom snel! Ik wil een suikerspin. Mag ik een suikerspin?’ Met zijn handen graaide hij door mijn tas. Ik had mijn vingers in mijn

oren gestoken omdat we net langs een kraam liepen waar een dunne kale man luid schreeuwend een dikke bos trektouwen aan de voorbijgangers probeerde te slijten.

‘Mama, geld. Heb je geld?’

‘Twee keer trekken een euro!’

‘Wat?’

‘Geld!’

‘U misschien, mevrouw?’

Met een behendige manoeuvre, als een zakkenroller, wipte Pim de portemonnee uit mijn tas.

‘Kom, we gaan betalen,’ zei hij resoluut. ‘Ik wil hierin.’

Samen zaten we in de zweefmolen. Rond en rond vlogen we, hoog boven de hoofden van de bezoekers. Af en toe greep de zweefmolenman ons stoeltje, hield het even vast en liet het daarna weer los zodat we een extra grote zwieper maakten, ver de lucht in.

‘We zijn net vogels!’ riep Pim steeds.

Soms botste een ander zitje bijna tegen dat van ons, en even, althans, zo kwam het op mij over, leek het alsof mensen bleven staan om te kijken. Goed, ik wist ook wel dat we door het gewicht dat dankzij mij op de stoel drukte niet zo hoog gingen als de rest, maar dat we een attractie op zich zouden zijn had ik gewoon niet verwacht. Pim was extatisch van plezier en daar ging het mij om, maar ik was behoorlijk opgelucht toen de bel voor de laatste ronde klonk.

Pim stond als eerste op de grond. Enthousiast zwaaide hij met zijn armen en uitgebreid lichtte hij me in over de ongelofelijke vliegreis die hij net gemaakt had, alsof ik niet zelf naast hem had gezeten.

We liepen verder. We probeerden met een ijzeren haak een teddybeer uit een bak te hengelen (drie keer mis), en ook koch-

ten we eindelijk de felbegeerde suikerspin. Pim bleef maar roepen dat hij een vogel was, maar tot mijn opluchting was hij wel opgehouden met roepen dat hij overal in wilde. Hij zei dat hij misschien later in de week nog wel een keer wat wilde doen, maar ik wist wel beter. Hij durfde eigenlijk helemaal niet in de spin of in de hullygully. De zweefmolen ging net, maar ook alleen als ik naast hem kwam zitten.

Maar helaas. Toen we na een half uur het kermisterrein helemaal verkend hadden, en ik aanstalten maakte om terug naar huis te lopen, ging hij boos met zijn armen over elkaar in het gras zitten. Hij wilde niet terug, zei hij, hij wilde blijven. Hij begon weer over de botsauto's en over het reuzenrad. Ik probeerde hem in beweging te krijgen door te zeggen dat we echt deze week nog wel een keer gingen, als hij zich gedroeg, en toen gebeurde het.

Tijdens mijn preek ging een paar meter achter Pim de deur van een caravan open en verscheen er een man met lange bruine, haren en een korte baard. Slaperig keek hij om zich heen, waarna hij zich langzaam uitrekte. Ik zag dat zijn gespierde bovenlichaam vol zat met tatoeages. Hij had een kromme neus, twee gouden oorbellen in, en hij droeg een strakke rode maillot. Eigenlijk leek hij nog het meest op een zeerover, en nadat hij een sigaret had aangestoken salueerde hij naar Pim, die meteen opsprong en schijterig achter mijn rug verdween. Ik glimlachte verontschuldigend en probeerde hem uit alle macht achter me vandaan te trekken. Ik stond er nou niet bepaald charmant bij, met die opgedroogde modder op mijn jurk en mijn leren tas bungelend om mijn nek, maar de man keek me geïnteresseerd aan en zijn ogen gingen van boven naar beneden over mijn lichaam. Schouders, heupen, voeten. Belangstellend nam hij me helemaal in zich op, en nadat hij via mijn enkels, knieën en buik terug bij mijn gezicht was gekomen, stapte hij

van zijn trapje, en liep krabbend aan zijn kruis naar de achterkant van zijn caravan, uit mijn zicht. Kort daarna hoorde ik geklater in de sloot.

‘Kom schat,’ fluisterde ik tegen Pim, waarna ik hem een zetje gaf. ‘We gaan naar huis. Eens kijken of papa al wakker is.’

Hij gaf me een arm, en keek om in de richting van de piraat. ‘Ja, ik wil ook wel weg nu.’

Iets verderop spiedde ook ik nog een keer over mijn schouder. Ik zag hoe de man weer op het trapje voor zijn deur ging staan. Hoe hij zich opnieuw uittrekte. Ik bekeek zijn oksels, tepels en navel en hoe de spieren over zijn botten bewogen. Hij liet zijn armen zakken en draaide toen ineens zijn hoofd naar me toe, alsof hij de hele tijd precies had geweten dat ik naar hem stond te gluren. Snel deed ik of ik de omgeving afspeurde, op zoek naar iets of iemand die ik zogenaamd niet kon vinden, maar ondertussen vroeg ik me af of ik het goed gezien had. Die knipoog.

De getuitede lippen mijn kant op.